

Mariana CIOLAN

Din jale se întrupează... speranța

Ca și mulți alți câțiva regizori, în ultimele stagioni, Adrian Roman a fost „sedus” de una dintre piesele lui Matei Vișniec, *Despre sexul femeii ca un câmp de luptă în războiul din Bosnia*, iar rezultatul este spectacolul de autor (regie, scenografie, muzică) pe care l-a montat la Teatrul „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea. După cum sugerează în caietul-program și ne-a declarat cu ocazia premierei, ceea ce l-a atras la text este relevanța sa actualizată. Cele două eroine, sârboaică *Dorra* (Claudia Cacoveanu), victimă a unei străvechi „tactici” de război, brutal reactualizate, violul, și psihiatra *Kate* (Alexandra Ioachim), sosită în acel spital de campanie după studii la Harvard, par două „personaje” desprinse din cenușii sau violența jurnalelor de actualități. Congruența noastră cu eroinele și lumea lor, care le (re)orientează traiectoria existenței prin indiferență și agresivitate, este potențată de spațiul de joc restrâns pe scena unde sunt instalați și spectatorii. Aici, recuzita și decorul sunt și ele reduse la esențial: patul de spital pentru *Dorra*, biroul cu fișele de observație unde *Kate* înscrie momentele „luptei” cu traumele pacientei sale. Fascicule luminoase – punctate de cortine muzicale ce

Claudia Cacoveanu
și
Alexandra Ioachim

trimit la filmele lui Kusturica – le scot pe rând din „negură” pe fiecare dintre cele două femei, care se confesează, răbufnesc, țin rechizitorii împotriva unei lumi minate de brutalitate. Violul fizic făptuit asupra *Dorrei* devine un pretext pentru a demasca „violul” moral, cu zeci de tentacule în plan simbolic (portretul bărbatului din Balcani), apoi ca mentalitate înstăpânită la nivel planetar (crochiurile „grecului”, „evreului”, „românului” etc.).

În monoloagele lor acuzatoare, interpretele izbutesc destule momente emoționante, ce tind să survoleze retorismul textului, ori să atenueze neîmplinirile vizibile în relația dintre personaje. În cele mai „firești” clipe ale evoluției lor, protagoniste dau la iveală autentice trăiri marcate de ură, de iubire și de disperare, dar și de nevoia de înțelegere – pendulări ome-nești între condiția de victime ale unui infern modern și aspirația către puritate. Mai ales Claudia Cacoveanu, solicitată de cele mai multe ori pentru roluri facile

de comedie, surprinde prin realele calități pentru tonalitățile de mare altitudine ale dramei. „Paralelismul” personajelor, sugerând incomunicabilitatea și vidul sufletesc, ne revelează și o modernă ambiguitate, în care nu mai poți spune dacă strălucita absolventă de Harvard, chemată să scormonească în „gropile comune”, este mai „împlinită” decât *Dorra*, cea violată de cinci necunoscuți (musulmani? croați? poate chiar sârbi?). Oricum, nu în relația medic-pacient se risipesc sferile de negură care le înconjură, ci pe descoperirea în comun a unui registru de sensibilitate, de feminitate (și umanitate) rănită, când cele două interprete se înlănțuie și se dezînlănțuie în dans, în acorduri și pătimașe și tandre, spre a întâmpina copilul zămislit sub zodia distrugerii, cu speranțe într-o lume mai bună.

Teatrul „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea – *Despre sexul femeii ca un câmp de luptă în războiul din Bosnia* de Matei Vișniec. Data premierei: 11 februarie 2000.